

PRVI SAMOPRISPEVEK - NAŠE PRVO DEJANJE DRUGI - NAŠA ZAVEST TRETJI - NAŠE PREPRIČANJE

Ob izteku drugega enotnega programa gradenj objektov družbenega standarda — financirane iz drugega samopriskpevka objavljamo povzetek doseženih rezultatov, ki smo jih pričeli uresničevati v letu 1972 s prvim samopriskpevkom in jih vsestransko uresničujemo tudi danes, ko se že pripravljamo na izvedbo referenduma za samopriskpevek III.

S tem ponovno potrjujemo pravilnost naše samoupravno dogovorjene poti za hitrejše razreševanje še prisotnih skupnih problemov, s katerimi se sooča mesto Ljubljana kot tudi območje občine Ljubljana-Siška na celotnem področju dinamičnega družbenega razvoja.

Občani Ljubljane - soinvestitorji izjemno pomembnih objektov družbenega standarda

SAMOPRISPEVEK I

Zanj smo se odločili 21. 11. 1971 in s tem »prižgali« zeleno luč za izgradnjo prvih 50 objektov, ki so bili zgrajeni v skladu z odlokom v razdobju od 1. 1. 1972—31. 12. 1978.

V Ljubljani smo tako iz prvega samopriskpevka in iz drugih sredstev v navedenem obdobju pridobili:

25 novih vrtcev z zmogljivostjo za vključitev 3.684 otrok,

24 osnovnošolskih objektov z 257 učilnicami, 28 telovadnicami in drugimi pripadajočimi prostori kot so to kuhinje, večnamenski prostori, knjižnice idr.

Iz sredstev prvega samopriskpevka je bil kot 50. objekt zgrajen tudi svetovalni center.

Na območju občine Ljubljana-Siška smo v okviru enotnega ljubljanskega programa s prvim samopriskpevkom pridobili:

6 vrtcev za 1110 otrok,

7 osnovnošolskih objektov z 51 učilnicami,

5 večnamenskih prostorov, 7 velikih telovadnic (v izmeri po 16×28 m) ter 4 male telovadnice (v izmeri 10×12 m) in z izgradnjo novih kuhinj zagotovili prehrano za predšolske in šoloobvezne otroke v novozgrajenih vrtcih in šolah.

Povzetek obsega in vrednosti programa iz samopriskpevka I:

	Število objektov	Bruto površine	Vrednost objektov
Enotni program Ljubljane	50	98.886	772.446.100
Od tega: program občine Ljubljana-Siška	13	28.377	282.800.000

V vrednosti občinskega programa 282.800.000 din so zajeti tudi stroški nakupa zemljišč, komunalnih priključkov v oddaljenosti nad 25 metrov od objektov, zagonska sredstva, zunanje ureditve v oddaljenosti 6 m od objektov ter financiranje trafo postaj. Za te namene je bilo iz sredstev proračuna občine in njenih skladov porabljenih 58.000.000 din.

Od skupne vrednosti 772.446.100 din, kolikor znaša program prvega samopriskpevka, so občani Ljubljane kot neposredni soinvestitorji prispevali 43 % sredstev ali 327.615.867 din.

Ostala sredstva so bila zagotovljena iz soudeležbe proračunov ljubljanskih občin in občinskih skupnosti otroškega varstva, ki so v ta namen prek mestne skupnosti združevale potrebna sredstva za sofinanciranje izgradnje načrtovanih vrtcev.

SAMOPRISPEVEK II

Zanj smo glasovali na referendumu 21. 11. 1977 in s tem ponovno samoupravno potrdili našo odločenost, da z drugim enotnim programom Ljubljane pospešimo dograjevanje osnovnih materialnih pogojev za nadaljnjo rast družbenega standarda v Ljubljani. Plačevanje drugega samopriskpevka tako poteka od 1. 1. 1977 in se bo izteklo 31. 12. 1981, izgradnja novih 50 objektov pa naj bi bila realizirana v skladu z odlokom o uvedbi drugega samopriskpevka v razdobju od 1. 1. 1977 do 31. 12. 1983.

In kako uresničujemo program gradenj iz drugega samopriskpevka?

Po stanju avgusta 1981 je iz programa samopriskpevka II, ki zajema izgradnjo 50 objektov:

— zgrajenih in predanih namenu 33 objektov,

— v gradnji imamo 15 objektov,

— v pripravi za pričetek gradnje pa sta še dva vrtca.

Stanje po občinah:

1. Zgrajeni objekti:

ali namenu smo že predali v:

1. Občini Ljubljana-Bežigrad:

— osnovno šolo Črnuče

— osnovno šolo BS-III

— doma starejših občanov

— VVZ Posavje

2. Občini Ljubljana-Center:

— VVU Stari Vodmat

3. Občini Ljubljana-Moste-Polje:

— osnovno šolo Zalog

— osnovno šolo Nove Jarše

— osnovno šolo Novo Polje

— osnovno šolo Dolsko

— osnovno šolo Štepanjsko naselje

— zdravstveni dom

— VVU Novo Polje-Sneberje

— VVU Štepanjsko naselje

— VVU Nove Jarše

— VVU Zalog

— VVU Vevče

4. Občini Ljubljana-Siška:

— osnovno šolo Koseze

— osnovno šolo Vodice

— osnovno šolo Brod

— osnovno šolo Dravljje

— osnovno šolo Šentvid

— osnovno šolo Simon Jenko

— osnovno šolo Medvode

— VVU Dravljje (v blokih)

— VVU Dravljjska gmajna

— VVU Dravljje

— dom starejših občanov

— zdravstveni dom

5. Občini Ljubljana-Vič-Rudnik

— VVU Vnanje Gorice

— VVU Milan Česnik

— osnovno šolo Velike Lašče

— osnovno šolo Ig

— zdravstveni dom

2. Objekti, ki se iz drugega samopriskpevka

še gradijo in bodo predani namenu v letošnjem letu oziroma v letu 1982:

1. Občini Ljubljana-Bežigrad:

— VVU Črnuče

— osnovna šola France Bevk

— ZP Črnuče

2. Občini Ljubljana-Center:

— zdravstveni dom

3. Občini Ljubljana-Moste-Polje:

— VVU Hrušica

— dom starejših občanov

4. Občini Ljubljana-Siška:

— VVU Zgornja Šiška

— VVU Medvode (v blokih)

5. Občini Ljubljana-Vič-Rudnik:

— osnovna šola Krim

— osnovna šola Preserje

— osnovna šola Škofljica

— VVU Kozarje

— VVU Rožna dolina

— VVU Krim

— dom starejših občanov

3. Objekti v pripravi za pričetek gradnje:

Občini Ljubljana-Siška:

— VVU Hinko Smrekar (KS Na Jami)

Občini Ljubljana-Vič-Rudnik:

— VVU Trnovo

Iz prikaza uresničevanja gradenj iz drugega samoprispevka je razvidno, da bo celotni program realiziran eno leto pred rokom, ki smo ga opredelili v letu 1976 z odlokom o uvedbi drugega samoprispevka, s katerim je bilo predvideno, da naj bi bil drugi program Ljubljane uresničen do konca leta 1983.

Območje občine Ljubljana-Siška je bilo v drugem enotnem programu zajeto s petnajstimi objekti. Kot vse kaže bo do decembra 1981 z izgradnjo VVZ v KS Zgornja Šiška in z izgradnjo vzgojnovarstvenega prostora v stanovanjskih blokih v KS Preska predanih namenu 14 objektov.

Zadnji petnajsti objekt — izgradnja vzgojnovarstvenega prostora v KS Na Jami se neposredno vključuje na pričetek izgradnje stanovanj in poslovnih prostorov v SS 4/1 — Stara cerkev, jih združeno podjetje GIPPOS kot investitor še ni pričelo izvajati. V kolikor bi se zapletli s pričetkom stanovanjske gradnje še nadaljevali, je možno 60 vzgojnovarstvenih mest pridobiti z izgradnjo II faze VVZ v KS Zgornja Šiška. S tem bi nadomestili načrtovano gradnjo VVZ v KS na Jami, ki bi v KS Zgornja Šiška lahko pridobila načrtovani prostor za vključitev 60 otrok iz območja svoje krajevne skupnosti konec leta 1982. Tak premik bi bilo možno uresničiti, ker sta občinska skupnost otroškega varstva in IO skupnosti samoprispevka II ob izdelavi projekta za VVZ v KS Zgornja Šiška omogočili pridobitev projekta za 200 otrok s tem, da je bil v prvi fazi v KS Zgornja Šiška zgrajen vrtec z zmogljivostjo za 120 otrok v skladu z odlokom. Realizacijo druge faze pa bi lahko izvedli za potrebe KS na Na Jami, v kolikor se vprašanje pričetka stanovanjske gradnje v KS Na Jami ne bi razrešilo v naslednjih mesecih.

Iz samoprispevka II in sredstev SIS (povzetek)

bomo z izgradnjo 50 objektov pridobili v Ljubljani nadaljnjih 21 novih vrtcev za vključitev 2776 otrok,

20 osnovnošolskih objektov s 190 učilnicami,

20 telovadnic, 15 večnamenskih prostorov ter z novimi kuhinjami zagotovili izvajanje prehrane predšolskih in osnovnošolskih otrok.

V program drugega samoprispevka je bila zajeta še izgradnja:

- 5 zdravstvenih domov,
- 4 domov za starejše občane.

Na območju občine Ljubljana-Siška smo v okviru enotnega programa Ljubljane iz drugega samoprispevka pridobili:

- 6 novih vrtcev za vključitev 770 otrok,
- 7 osnovnošolskih objektov s 54 učilnicami s štirimi velikimi in eno malo telovadnico, 5 večnamenskih prostorov,
- 3 centralne kuhinje pri VVO in dve kuhinji pri OŠ.

Od skupno 54 pridobljenih učilnic je skupščina občine Ljubljana-Siška zagotovila 9.247.935 din za financiranje dodatnih učilnic pri OŠ Milan Mravlje v KS Dravljice ter 5.389.000 za izgradnjo dveh dodatnih učilnic pri OŠ v KS Medvode, kjer je bila s samoprispevkom II v KS Dravljice predvidena izgradnja šole z 18 učilnicami v KS Medvode pa izgradnja šole z 12 učilnicami, dejanske potrebe pa so narekovale nujno povečanje prostorskih zmogljivosti pri obeh šolskih objektih. Občinska skupnost otroškega varstva pa je razen rednega sofinanciranja izgradnje vzgojnovarstvenih objektov zagotovila izgradnjo skupnih prostorov za potrebe druge faze VVZ v KS Zgornja Šiška dodatnih 6.277.603 din.

Povzetek števila, bruto kvadraturne vrednosti programa iz samoprispevka II:

Število objektov	Bruto površine	Vrednost objektov skupaj z vsemi stroški
Enotni program		
Ljubljane	50	121.980
Od tega:		
program občine Ljubljana-Siška	15	32.860
		513.080.000

Viri financiranja:

Za dokončno realizacijo drugega programa v vrednosti 2.343.420.000 smo zagotovili

1.461.621.000	s samoprispevkom II — 1,5 % od neto OD
170.664.000	iz soudeležbe občinskih skupnosti otroškega varstva,
48.951.000	iz sredstev občinske izobraževalne skupnosti,
77.910.000	iz sredstev občinske stanovanjske skupnosti,
137.771.000	iz soudeležbe SPIZ,
194.922.000	iz soudeležbe občinskih zdravstvenih skupnosti,
50.942.182	iz ostanka sredstev iz I. samoprispevka,
178.750.512	iz viškov SIS,
15.889.306	iz drugih dohodkov.

Od skupne vrednosti drugega programa bomo torej z drugim samoprispevkom v obdobju od 1. 1. 1977 do 31. 12. 1981 zbrali skupaj 63 % vseh potrebnih sredstev.

Povzetek števila, bruto površin in vrednosti prvega in drugega programa:

Število objektov	Bruto površine	Vrednost objektov
Ljubljana	100	220.860
Od tega:		
Ljubljana-Siška	28	61.237
		737.780.000

V skupni vrednosti objektov so zajeti tudi stroški zaklonišč, ki jih je bilo na območju občine Ljubljana-Siška zgrajenih 19, kar je bistveno vplivalo na povečevanje stroškov pri izgradnji posameznih objektov. Ugotovitev velja tudi za ostale občinske programe.

Samoupravni, ekonomski in stabilizacijski vidik realizacije obeh enotnih programov Ljubljane.

Ob izteku izvajanja drugega enotnega programa gradenj objektov družbenega standarda v Ljubljani lahko izpostavimo naslednje ugotovitve:

— tako prvi kot drugi program sta bila s strani občanov Ljubljane in s tem tudi s strani občanov občine Ljubljana-Siška sprejeta na samoupravni način z zavestjo in s ciljem, da se pospeši razreševanje najbolj perečih vprašanj, ki so bila in so še prisotna v Ljubljani na prioritetnih področjih družbenih dejavnosti in družbenega razvoja,

— s prvim samoprispevkom smo zagotovili 43 % potrebnih sredstev, z drugim pa 63 %. Oba samoprispevka predstavljata temeljna vira financiranja programa, ki sta bila oplemeniteni s soudeležbo drugih virov financiranja, ki so bili prav tako dogovorjeni po samoupravni poti in opredeljeni v družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih,

— stabilizacijski vidik izvajanja obeh programov se odraža predvsem v pospešeni realizaciji, ki je vplivala na manjše stroške, kar je v celoti dokazljivo, če izvajanje prvega in drugega programa primerjamo na primer z dinamično stanovanjske gradnje ali z izvajanjem, kateregakoli drugega večjega investicijskega programa,

— mnogo smo se naučili — izgradnjo 100 objektov namreč ni možno ocenjevati le z vidika osnovnih elementov gradnje, ki se navezujejo na gradbeno, obrtniška in instalacijska ter druga dela. Realizacija tako velikega programa je bila razen izbire najugodnejšega ponudnika za izvajanje del soodvisna predvsem od pravočasne pridobitve zemljišč, lokacijske dokumentacije, izvedbe komunalnih priključkov idr. Pri izvajanju drugega programa smo izkušnje iz prvega samoprispevka glede priprav

na posamezne gradnje lahko dobro in koristno uporabili, pri tem pa so bili v ta prizadevanja vključeni vsi odgovorni dejavniki v strokovnih službah in samoupravnih organih obeh investitorjev (Sklada ljubljanskih občin in Skupnosti samoprispevka II), gradbeni odbori, operativni odbori, inšpekcijske službe ter cela vrsta komisij, ki sta jih imenovala investitorja prvega in drugega programa, da bi se celotni sklop priprav na posamezne gradnje in izvajanje del odvijal čim bolj strokovno in po najkrajši poti.

— člani funkcionalno tehnoloških komisij za spremljanje priprave programskih osnov in projektne dokumentacije za izgradnjo 100 objektov so opravili svoje delo v celoti brezplačno, kar velja tudi za ogromno delo, ki so ga opravile: finančna in pravna komisija, tehnična komisija ter strokovna komisija za ugotavljanje najugodnejšega ponudnika.

— pri izvajanju prvega programa smo se dogovorili za enotno tipsko opremo, za vrtnice in šole, s katero se opremljajo navedeni objekti tudi iz programa drugega samoprispevka, v katerem je prav tako poenotena oprema za zdravstvene objekte in domove starejših občanov,

— v sklopu izgradnje osnovnošolskih objektov smo ponavljali tudi izgradnjo ter opremo telovadnic, v celoti pa so bili prenovljeni projekti za izgradnjo OŠ Pirniče, OŠ Horjul, Brezovica, Zalog, Dobrova ter za VVZ Andersen III in VVZ Štepanjsko naselje, ki so bili zajeti v program prvega samoprispevka, pri izvajanju programa drugega samoprispevka pa so bili ponovljeni projekti za izgradnjo OŠ v soseski BS III, za OŠ Štepanjsko naselje, VVZ Draveljska gmajna (KS Bratov Babnik) ter za izgradnjo VVZ Milan Česnik,

— če primaknemo gornjim ugotovitvam še dejstvo, da smo k zmanjševanju stroškov gradenj iz prvega in drugega programa pripomogli tudi zaradi izredno kratkih rokov gradenj, saj znaša:

povprečna doba izgradnje vrtca 11 mesecev in 4 dni,

osnovnošolskih objektov pa 12 mesecev in 17 dni,

in če dodamo še dejstvo, da so bili nekateri objekti iz drugega samoprispevka zgrajeni celo 2—3 leta pred rokom, ki je bil opredeljen z Odlokom o izvajanju programa samoprispevka II — lahko zaključimo, da je bila stabilizacijska naravnost izvajanja prvega in drugega programa glede porabe sredstev prvega in drugega samoprispevka in drugih sredstev — v celoti uresničena, saj smo s hitro gradnjo bistveno zmanjšali dodatne stroške podražitev.

Pomembno pa je tudi dejstvo, da smo s prvim in drugim programom že omogočili vključevanje tisočerm predšolskim otrokom v družbenoorganizirano varstvo ter tisočerm osnovnošolskim otrokom in pedagoškim delavcem izboljšali osnovne materialne pogoje za vključevanje oziroma izvajanje osnovnošolskega pouka v novo pridobljenem in sodobno opremljenem učnem prostoru. Enaka ugotovitev velja tudi za pridobljeni zdravstveni prostor, z izgradnjo domov starejših občanov pa smo uresničili pozitiven premik tudi pri nadaljnjem izboljševanju socialne varnosti najstarejših občanov. Zato se tudi v teh ugotovitvah neposredno odraža vsebinski del stabilizacijskega vidika izvedbe prvega in drugega enotnega programa pridobljenega s solidarnostjo občanov Ljubljane.

Samoprispevek III — ali soočanje z dejanskim stanjem!

Ne glede na dosežene rezultate, ki smo jih dosegli z izpeljavo programa iz prvega in drugega samoprispevka pa se Ljubljana na področju družbenega razvoja sooča še vedno s prostorskimi primanjkljajem na nekaterih prednostnih področjih, kar neodložljivo terjaja nadaljnje ustrezne rešitve.

Otroško varstvo

Po stanju junija 1981 je bilo v Ljubljani vključenih v VVO 50 % vseh otrok v starostnem obdobju od 8 mesecev do šest let.

Stanje po občinah:

Občina — stanje junij 1981	Število vseh otrok do 6 let	Število otrok v VVO	%	Število prošelj v VVO, stanje junij
Bežigrad	6.323	2.872	45,4	2.056
Center	3.051	2.713	88,0	829
Moste	7.133	3.362	47,1	1.918
Šiška	8.438	4.437	52,5	663
Vič	7.567	2.896	38,2	1.394
	32.512	16.280		6.880

Osnovno šolstvo

Primerjava gibanja osnovnošolske generacije (7—14 let) v Ljubljani

Občina	Šol. leto 1960/1961 štev. vseh učencev	Ind.	Delež glede na celotno število prebivalstva	1980/1981 štev. vseh učencev	Ind. delež 1960/81
Bežigrad	4.276	100	13,7	6.145	143
Center	5.550	100	12,8	2.423	43
Moste-Polje	227	100	12,9	7.497	177
Šiška	6.395	100	14	9.729	152
Vič-Rudnik	7.012	100	13,2	9.182	130
Skupaj	27.460	100	13,3	34.973	127

Od 9729 učencev se vključuje v osnovne šole v občini Center z območja občine Ljubljana-Siška okoli 600 učencev.

Koeficient učne izmene v osnovnih šolah

Občina	Koeficient učne izmene š. l.	Štev. učencev na oddel.
	1975/76	1980/81
Bežigrad	1,4	1,1
Center	1,5	1
Moste-Polje	1,7	1,46
Šiška	1,6	1,42
Vič	1,6	1,32
Skupaj	1,6	1,27

Vključenost učencev v celodnevno šolo in podaljšano bivanje

Občina	COS štev. oddel.	Štev. učen.	%	PB štev. oddel.	Štev. učen.	%
Bežigrad	43	1.150	19,37	58	1.410	22,94
Center	30	817	17,90	58	1.300	53,65
Moste-Polje	—	—	—	79	1.862	24,83
Šiška	45	1.150	12,59	85	2.029	22,2
Vič	29	689	8,42	68	1.634	19,9
Skupaj	1.147	3.806	14,57	347	8.235	28,7

Ze iz nekaterih navedenih primerjalnih podatkov glede vključenosti otrok v družbeno-organizirano vzgojo in varstvo in iz podatkov o številu učencev v osnovnih šolah, je možno zaključiti dvoje:

1. Stanje vključenosti predšolskih otrok v VVO in učencev v osnovne šole nujno terja izgradnjo nadaljnjih manjkajočih objektov, da bi se v naslednjih petih letih izognili bistvenemu nazadovanju, ki bi ga nujno narekoval nadaljnji porast prebivalstva v Ljubljani. Do leta 1985 bo naraslo število prebivalstva v Ljubljani od 317.823 v letu 1980 na 351.000 v letu 1985 ali za okoli 34.000 prebivalcev (v preteklih desetih letih se je v Ljubljani povečalo število prebivalstva za 58.556 in od tega v občini Ljubljana-Siška za 19.264). Tako bomo zaradi porasta števila šoloobveznih otrok imeli v šol. letu 1985/86 v Ljubljani že okoli 40.490 učencev ali okoli 8.000 učencev več kot v šol. letu 1980/81, temu primerno pa se bo povečalo tudi število predšolskih otrok v starosti do 6 let.

2. Iz primerjalnih podatkov glede razvitosti vzgojnovarstvene in osnovnošolske mreže v Ljubljani pa je možno ugotoviti, da bi morali s tretjim programom nujno zagotoviti postopno izenačevanje družbenega standarda v Ljubljani.

3. Nujnost dograjevanja vzgojnovarstvene in osnovne šolske mreže narekuje tudi dejstvo, da ima Ljubljana v SR Sloveniji največji delež zaposlenih žensk, kar narekuje pospešitev nadaljnega izboljševanja pogojev za zagotavljanje varnosti predšolskih otrok in vključevanja učencev v celodnevno šolo in podaljšano bivanje z elementi COS.

Delež žensk med zaposlenimi konec decembra 1970 in 1980

	SRS 1970	SRS 1980	Ljubl. občine 1970	Ljubl. občine 1980
Skupaj	40,9	44,6	45,0	46,8
Gospodarstvo	36,5	39,6	40,0	41,1
Negospodar.	66,8	71,6	62,1	66,5

Zdravstvo

Ne glede na pozitivne premike, ki so bili doseženi z drugim samoprispevkom pri izgradnji novih zdravstvenih domov pa je pomanjkanje zdravstvenega prostora na področju izvajanja osnovnega zdravstva še vedno prisot-

no. Na območju občine Ljubljana-Siška smo z izgradnjo prizidka pri ZD Šiška bistveno izboljšali osnovne materialne pogoje dela, delno je sanitarno tudi stanje v ZD Sentvid, pod izredno težkimi pogoji pa se odvija delo v zdravstveni enoti v Medvodah, ki narekuje izgradnjo novega zdravstvenega objekta.

V sklopu zdravstvenih objektov, ki jih zajema predlog tretjega programa pa še posebej izstopa nujnost izgradnje novega objekta za potrebe mestne porodnišnice.

Samoprispevek III

stališča Mestne konference SZDL Ljubljana

Ceprav je bil dosežen z izgradnjo 100 objektov v Ljubljani bistven napredek na področju družbenega standarda in odpravljeni ali zmanjšani številni problemi, še vedno zaostajamo za nekaterimi mesti in industrijskimi centri v Sloveniji zlasti pri vključevanju predšolskih otrok v organizirano predšolsko vzgojo in varstvo in pri zajetju otrok v celodnevno šolo.

Ob zaključku preteklega srednjeročnega obdobja je bilo v Ljubljani vključenih v otroško varstvo 47% predšolskih otrok, v nekaterih občinah v Sloveniji pa je dosegla ta vključitev 60%. Na vključitev v vrtec čaka v Ljubljani še vedno ca. 7.000 otrok.

Prav tako smo ob zaključku šolskega leta 1980-81 imeli v celodnevni šoli le 11,5% otrok, pri čemer v občini Moste ni imela niti ena šola prostorskih pogojev za delen prehod na celodnevno šolo. V Ljubljani imamo še vedno 1,26% izmenski pouk v osnovnih šolah. Pri tem pa dosegajo nekatere slovenske občine že 80% vključitev otrok v celodnevno šolo.

Kljub izgradnji nekaterih novih zdravstvenih domov v preteklih desetih letih, nastajajo zaradi dokaj hitrega naraščanja prebivalstva in izgradnje novih stanovanjskih sosesk izredno veliki problemi na področju osnovnega in preventivnega zdravstvenega varstva. Se vedno pa dolge čakalne dobe pri nujenju zdravstvenega varstva vplivajo tudi na zmanjševanje produktivnosti dela in večjo obolenost in s tem odsotnost z dela.

V pripravi dogovorov in samoupravnih sporazumov o temeljnih planov in srednjeročnih planov za obdobje 1981—1985, so bili podrobno analizirani rezultati, ki smo jih dosegli v preteklem srednjeročnem obdobju na področju družbenega standarda in opredeljene naloge za zadovoljevanje najnujnejših potreb na tem področju do leta 1985.

Kaj predlagamo za odpravo teh neskladij

Z dogovori o temeljnih planov občin in mesta in samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za obdobje 1981—1985, smo se samoupravno opredelili, da bomo na področju družbenih dejavnosti dajali prednost razvoju otroškega varstva in preventivnemu zdravstvenemu varstvu, ki bosta posredno doprinesla k večji produktivnosti dela in razvoju osnovnega šolstva z zmanjševanjem večizmenskega pouka in hitrejšemu prehodu na celodnevno sodobno šolo.

Ob analizi možnosti zagotavljanja sredstev iz svobodne menjave dela v samoupravnih interesnih skupnostih za razširjeno reprodukcijo na področju otroškega varstva, osnovnega šolstva in zdravstva smo morali ugotoviti, da je v okviru dogovorjene in s srednjeročnim planom usklajene skupne porabe, mogoče zagotoviti le sredstva za dejavnost, ne pa tudi za objekte, razen na področju zdravstva, kjer bi bilo mogoče zagotoviti tudi manjši del sredstev za objekte.

Na osnovi teh ugotovitev, je bil kljub sedanjim ekonomski situaciji, edini mogoč zaključek, da je potrebno nadaljevati s takim načinom združevanja sredstev, za kakršnega so se delovni ljudje in občani Ljubljane prvič odločili pred desetimi leti, če ne želimo z družbenim standardom obstati.

Odstopanje od take usmeritve bi pomenilo, da predvidevanj srednjeročnega plana na področju družbenega standarda ne bi dosegli, temveč bi bil ob koncu tega srednjeročnega obdobja družbeni standard nižji od sedanjega. Posledice takega razvoja pa bi občutila predvsem mladina in najmlajša generacija, delavci in občani kakor tudi njihovi starši. Na osnovi teh ugotovitev, predhodne razprave v vseh ljubljanskih občinah in predloga predsedstva MK SZDL so sprejele skupščine občin in skupščina mesta Ljubljane sklep o pričetku priprav programov za razpis referendumov za tretji samoprispevek na osnovi naslednjih izhodišč:

— program mora zagotavljati na podlagi samoupravno dogovorjene solidarnosti v Ljubljani nadaljnje postopno zmanjševanje razlik v dostopnosti družbenega standarda v posameznih občinah in področjih družbenih dejavnosti;

— v program je mogoče predvideti samo tiste dejavnosti in objekte, ki zagotavljajo realizacijo ciljev in prednostnih nalog srednjeročnega plana in za funkcioniranje katerih so v sprejetih srednjeročnih planih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti že predvidena potrebna sredstva za obratovanje in kadri;

— upoštevati je mogoče samo tista področja družbenih dejavnosti, ki vplivajo na večjo produktivnost dela in večje znanje;

— predvideti je potrebno izgradnjo objektov na tistih področjih, kjer so potrebe največje, vendar so zagotovljeni v srednjeročnih planih tudi ostali pogoji izgradnje kot so komunalna opremljenost zemljišč in drugo;

— pri programiranju objektov moramo zagotoviti najbolj racionalno gradnjo in izrabo zemljišč;

— stopnja samoprispevka ne more biti višja od dosedanje, torej 1,5 % od OD. Cenzus osebnega dohodka, do katerega pa se samoprispevek ne plačuje, znaša 7.000 din. Cenzus se vsako leto valorizira.

Ustrezno temu se določi višina katastrskega dohodka.

Predlog za III. enotni program

S tretjim programom bomo torej pridobili 34 novih objektov, in sicer:

— 12 vzgojnovarstvenih objektov (8 novih in 4 prizidke) s skupno kapaciteto 1.534 novih mest,

— 11 osnovnošolskih objektov (3 nove in 8 prizidkov) s tem pa 84 učilnic, 9 telovadnic, 5 večnamenskih prostorov,

— 1 glasbeno šolo,

— 3 zdravstvene domove,

— 2 zdravstveni postaji,

— Porodnišnico (I. faza), ki bo obsegala:

— 2 porodna bloka s skupno 16 porodniškimi posteljami,

— 1 operacijski blok za porodniške operacije,

— hospitalno enoto s 60 posteljami za navadno in intenzivno nego otročnic in 80 posteljami za navadno in intenzivno nego novorojenčkov,

— ordinacijo za nadzor ogroženih in bolnih nosečnic z ustreznimi funkcionalno-diagnostičnimi prostori,

— hišno lekarniško postajo ter splošne, tehnične in pomožne prostore,

— mladinski zdravstveni center na Rakitni obnovev,

— mestno lutkovno gledališče — obnovev in posodobitev,

— varstveno delovni center — finančna soudeležba,

— Center za slušno in govorno prizadeto mladino — finančna soudeležba.

Povzetek obsega in vrednosti objektov iz samoprispevka III.

St.	Vzgojnovarstveni objekt	Način gradnje	Kapac. št. otrok	Bruto površ. m ²	Predvid. dograditve	Ocenjena končna inv. vred.
1.	VVO IVAN KAVČIČ	prizidek	160	802	1982	76,1
2.	VVO KS KOROŠ. PARTIZANI	novograd.	144	1.176	1985	107,6
3.	VVO KS GMAJNA-ČRNUČE	novograd.	110	760	1983	53,1
4.	VVO NOVE JARŠE	prizidek	110	742	1983	44,5
5.	VVO KODELJEVO	prizidek	80	710	1984	40,4
6.	VVO ŠTEPANJSKO NAS.	novograd.	100	913	1984	63,4
7.	VVO DOLOM. ODRED	novograd.	200	1.856	1983	98,2
8.	VVO BONIFACIJA	novograd.	200	1.513	1983	97,8
9.	VVO VISKO POLJE	novograd.	200	1.725	1984	107,9
10.	VVO LAVRICA	novograd.	80	661	1984	44,8
11.	VVO IG	novograd.	100	961	1984	47,9
12.	VVO TRNOVO	prizidek	40	290	1982	20,0
VVO SKUPAJ			1.534	12.109		801,7

St.	Osnovnošolski objekt	Način gradnje	St. uč.	St. otr.	Tel.	Sk. pr.	Kuh.	Bruto m ²	Pred. rok	Ocenj. konč. inv. vr.
13.	OŠ BS-III STOŽICE	novogradnja	18	576	2	1	1	4600	1984	262,2
14.	OŠ M. ŠUSTERŠIČ	prizidek	8	256	—	—	—	971	1982	36,1
15.	OŠ JOŽE MOŠKRIČ	prizidek	8	256	—	—	—	1020	1983	42,1
16.	OŠ A. JAKHEL	prizidek	6	192	—	—	—	804	1985	69,0
17.	OŠ K. D. KAJUH	prizidek	6	192	—	—	—	804	1983	34,2
18.	OŠ KETTE MURN	prizidek	—	—	1	—	—	499	1984	24,0
19.	OŠ S. KOSEC	prizidek	4	128	1	1	—	1497	1984	126,5
20.	OŠ BRATOV BABNIK	novogradnja	18	576	2	1	1	4600	1984	264,7
21.	OŠ KOLEZIJA	novogradnja	16	512	2	1	1	4400	1984	220,0
22.	OŠ TRNOVO	prizidek	—	—	1	—	1	930	1984	50,1
23.	OŠ BIČEVJE	prizidek	—	—	—	1	1	857	1984	35,0
OŠ SKUPAJ			84	2688	9	5	5	20982		1163,9

ZDRAVSTVENI OBJEKTI			Bruto	Rok	Ocenj. vr.
24.	PORODNIŠNICA I. faza	novogradnja	6350	1986	1370,0
25.	ZDRAV. DOM BEŽIGRAD	novogradnja	4965	1984	350,0
26.	ZDRAV. DOM FUŽINE	novogradnja	4800	1985	364,5
27.	ZDRAV. DOM MEDVODE	novogradnja	4682	1983	264,8
28.	ZDRAV. POSTAJA ŠKOFLJICA	novogradnja	922	1984	31,8

ZDRAVSTVENI OBJEKTI		NAČIN GRADNJE			
29.	ZDRAV. POSTAJA V. LAŠČE	novogradnja	922	1984	28,3
30.	MLAD. ZDRAV. CENTER RAKITNA	prenova	ca 2200	1983	47,0
ZDRAV. OBJEKTI SKUPAJ			24841		2456,4
OSTALI OBJEKTI					
31.	GLASBENA ŠOLA	novogradnja	1073	1983	53,0
32.	VARSTVENO DEL. CENTER	novogradnja	3259	1984	223,0
samoprispevek III. sodeluje v finančni konstrukciji v višini 70 milijonov					
33.	MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE	prenova	1572	1984	102,0
samoprispevek III. sodeluje v finančni konstrukciji v višini 56 milijonov					
34.	CENTER ZA SLUŠNO IN GOVORNO PRIZADETO MLADINO	novogradnja — soudeležba		1983	37,6
SKUPNA PREDVIDENA KONČNA VREDNOST III. SAMOPRISPEVKA			4.837.600.000,00		

Vsi objekti samoprispevka III imajo tudi ustrezna obvezna zaklonišča, v katerih bo več kot 5100 mest.

Predloženi program je bil izdelan na osnovi veljavnih normativov in izkušenj I. in II. samoprispevka ter vrednoten po cenah na dan 30. junija 1981. Za izračun ocene končne investicijske vrednosti posameznega objekta je upoštevana revalorizacija v skladu z izdelanim terminskim planom.

V stroških so upoštevani odkup, priprava in oprema zemljišč, vključno s funkcionalnim

delom zemljišča (zunanja ureditev), hišnimi priključki v okviru funkcionalnega zemljišča, sorazmerni del k stroškom primarnega komunalnega omrežja, tehnična dokumentacija, gradbena, obrtniška in instalacijska dela, oprema in stroški izvajanja investitorskega inženiringa.

Na osnovi predloženega programa in ob pregledu dokumentacije že zgrajenih objektov I. in II. samoprispevka smo ugotovili, da lahko za najmanj 11 objektov (8 vzgojnovarstvenih objektov in 3 šole) uporabimo projek-

te že zgrajenih objektov in jih prilagodimo lokaciji in programu III. samoprispevka.

V fazi priprav smo preverili tudi vse lokacije in ugotovljamo, da so zemljišča v pretežni meri pridobljena ali pa vključena v plane srednjeročnega obdobja 1981—1986.

S komunalnimi skupnostmi vodimo razgovore, da se objekti III. samoprispevka glede financiranja komunalnih naprav upoštevajo enako, kot družbeno usmerjena stanovanjska graditev.

V izdelavi so programske osnove za posamezne objekte, na osnovi katerih bomo ponovno preverili investicijske vrednosti in terminski plan izgradnje. Pri tem so možne manjše spremembe, ki pa ne bodo vplivale na izvedbo celotnega programa.

VIRI FINANCIRANJA

- Od skupne vrednosti 4.837.600.000,00 din bomo zbrali s samoprispevkom III (1,5% iz neto OD)
- medobčinska zdravstvena skupnost
- kulturna skupnost Slovenije in Ljubljanska kulturna skupnost
- Invalidsko-pokojninsko zavarovanje SIS za zaposlovanje, samoupravna stanovanjska skupnost in zveza društev za duševno prizadete

3.807.000.000	78,70 %
849.700.000	17,56 %
46.000.000	0,95 %
134.900.000	2,79 %
4.837.600.000	100,00 %

Predloženi program je usklajen z realnimi možnostmi zagotavljanja sredstev iz naslova samoprispevka III ter ter udeležbe samoupravnih interesnih skupnosti v skladu s sprejetimi sporazumi o temeljnih planov za obdobje 1981 do 1986.

Povzetek nastajanja predloga programa gradenj objektov družbenega standarda, ki se nanašajo na samoprispevek III lahko strnemo predvsem v naslednje ugotovitve:

— že ob sprejemanju smernic ter osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljnih planov SIS družbenih dejavnosti in letu 1980 je bilo jasno, da zaradi zaostrenih gospodarskih pogojev ne bo možno iz sredstev družbenega dela zagotoviti financiranja gradenj manjkajočih objektov družbenega standarda, ki jih v Ljubljani v naslednjem petletnem obdobju še potrebujemo. Ugotovljeno je bilo, da združeno delo prek svobodne menjave dela lahko zagotovi sredstva le za financiranje osnovne dejavnosti.

Sam obseg, predloga programa, ki zajema izgradnjo 34 objektov je posledica enoletnega usklajevanja med ljubljanskimi občinami, znotraj občine Ljubljana-Siška pa med SIS in KS, pri čemer se je predlog tretjega programa izoblikoval po načelu selektivnosti in družbenopolitičnih dogovorjenih stališč, da naj bi s tretjim programom pospešili izenačevanje družbenega standarda v ljubljanskih občinah in hkrati preprečili zmanjševanje že doseženih rezultatov;

— prvotno evidentirani program objektov, ki naj bi se v Ljubljani gradili iz samoprispevka III je vrednostno presegel 8 novih milijard (v Šiški okoli 2 milijardi). Zaradi tega je bilo potrebno pri oblikovanju predloga tretjega programa dosledno upoštevati že dogovorjena stališča Mestne konference SZDL in dejstvo, da bomo program lahko uresnili z bistveno večjo soudeležbo samoprispevka kot je bilo to prisotno pri izvajanju prvega in drugega programa.

Če smo s prvim samoprispevkom zbrali 43% potrebnih sredstev, z drugim pa okoli 63%, bo potrebno s tretjim samoprispevkom zagotoviti 78,70% potrebnih sredstev, ker bo soudeležbo SIS preko svobodne menjave dela možno realizirati v bistveno manjšem obsegu kot pri izvajanju prvega in drugega programa, razen tega bo odpadla tudi soudeležba proračunov občin ter možnost najemanja kreditov, kar pomeni, da bo odvisnost izvajanja tretjega programa v glavnem odvisna od priliva sredstev samoprispevka.

Samoprispevek III in stabilizacija

Z vidika stabilizacijskih usmeritev, ki smo jih sprejeli na celotnem področju zmanjševanja skupne in splošne porabe se solidarnostno združevanje sredstev z neto OD, ki bi jih zagotovili s tretjim samoprispevkom neposredno vključuje:

— na nadaljnjo krepitev družbenega standarda v Ljubljani zlasti na prioriteten področjih kot so to vzgoja in varstvo otrok, izvajanje osnovnošolskega pouka in osnovnega zdravstva. To pomeni, da se tudi tretji program vključuje v krepitev pogojev za večjo produktivnost, v krepitev zdravja občanov in pridobivanja znanja;

— tretji enotni program Ljubljane se končno po vsebini vključuje na samo izvajanje sprejetih srednjeročnih planov, ki smo jih sprejeli z ugotovitvijo, da je v sedanji ekonomski situaciji možno dograjevati družbeni standard edino na način, za katerega smo se odločili ko smo glasovali ZA prvi in drugi samoprispevek.

V občini Ljubljana-Siška so v predlogu tretjega enotnega programa zajeti z načrtovano izgradnjo:

1. Osnovna šola v KS Bratov Babnik z 18 učilnicami, veliko in malo telovadnico, večnamenskim prostorom in kuhinjo.

Neodložljivo izgradnjo te šole narekuje dejstvo, da ima KS Bratov Babnik po stanju junija že 450 učencev, ki bo do konca leta 1982 naraslo na okoli 550 učencev. S pridobitvijo te šole bo ustrezno razbremenjena osnovna šola v KS Dravljice, ki je bila zgrajena iz sredstev drugega samoprispevka. Z izgradnjo te šole so bile namreč zagotovljene zmogljivosti (24 učilnic) za učence iz KS Dravljice in za učence iz KS Dolomitski odred, kjer se še izvaja gradnja 1200 stanovanj, v KS Bratov Babnik pa bo iz navedenih razlogov potrebno zgraditi centralni osnovnošolski objekt, da bi tako uravnovesili prostorske pogoje za izvajanje osnovnošolskega pouka v treh KS v okviru dveh osnovnih šol.

2. Vzgojnovarstveni objekt v KS Dolomitski odred se načrtuje iz že navedenih razlogov. Stanovanjska gradnja, ki se v tej KS že izvaja (1200 stanovanj) bo vplivala na porast števila otrok v navedeni KS, ki ima že 180 predšolskih otrok, ki bo naraslo po izgradnji stanovanj na okoli 600 otrok. Če primaknemo še okoli 180 otrok (podatek iz leta 1978) iz KS Podutik, lahko pričakujemo, da bomo z načrtovanim vrtcem v KS Dolomitski odred lahko vključili v družbenoorganizirano varstvo z območja dveh KS le okoli 25,6% otrok v starosti do 6 let, če upoštevamo načrtovano zmogljivost za novi vrtec — 200 mest.

3. OŠ Stane Kosec — prizidek

Načrtovana izgradnja prizidka pri OŠ Stane Kosec v Smartnem se navezuje na izredno pomanjkanje učnega prostora, ki bi ga ta šola potrebovala zaradi porasta števila učencev — za nadaljnje izvajanje celodnevne šole od 1.—8. razreda, v katero je bilo v šolskem letu 1980—1981 vključenih v 16 oddelkih 415 učencev. Z izgradnjo prizidka s štirimi učilnicami, telovadnico in kuhinjo bo šola za nekaj let pridobila potrebni učni prostor.

4. Zdravstveni dom v KS Medvode

Izgradnjo novega zdravstvenega objekta v KS Medvode narekujejo znana dejstva, ki se nanašajo na dotrajanost in funkcionalno neustreznost bivšega sokolskega doma, ki je bil adaptiran za potrebe zdravstvenih služb, ko je živel v Medvodah manj kot 2000 prebivalcev. Danes živi v območju ZD Medvode že preko 13.000 prebivalcev, upravičeno pa je pričakovati, da se bo v navedenem območju število prebivalstva do leta 2000 zaradi nadaljnje stanovanjske gradnje povečalo na 25.000 prebivalcev. Za ilustracijo težkega stanja v ZD Medvode nam o prostorskih pogojih dela

zdravstvenih delavcev govori dejstvo, da imata npr. predšolski in šolski dispanzer, ki zajemata iz območja 8 KS okoli 3200 otrok na razpolago le 47 m² prostora. V celoti so poddimenzionirani tudi ostali zdravstveni prostori. Pri tem pa je potrebno izpostaviti še specifične potrebe medvoškega industrijskega bazena, ki nujno terja intenziviranje pogojev dela na področju medicine dela kar pa bo možno uresničiti z izgradnjo novega zdravstvenega objekta.

Iz sredstev drugega samoprispevka so bili za izgradnjo ZD Medvode pridobljeni projekti, odkupljeno je zemljišče, zgrajeni so tudi komunalni vodi.

5. VDC — varstveno-delovni center je peti objekt, ki naj bi bil zgrajen iz tretjega samoprispevka na območju občine Ljubljana-Sišak.

Varstveno delovni center vključuje odrasle duševno prizadete občane ljubljanskih občin. Prizadetost tem osebam onemogoča, da bi si sami zagotovili delo in s tem socialno varnost. Zato so potrebni stalnega varstva. Varstvo se izvaja z ustreznim zaposlovanjem, z organizacijo prostega časa in z domskim varstvom. Taka družbena skrb omogoča prizadetim vključevanje v družbeno okolje, njihovim staršem pa redno zaposlitev.

MK SZDL je leta 1978 na posebnem posvetovanju verificirala koncept razvoja zavoda v Ljubljani. Takrat so ugotovili tudi potrebo za 250—300 mest dnevnega varstva z zaposlovanjem in 180 mest domskega varstva. Sklenili so, da je takoj potrebno pristopiti k izgradnji objekta na Vodnikovih v Šiški, kjer je družbi v ta namen pokojna Antonija Hočev var zapustila kmetijo. Ta objekt naj bi po programu imel 60 postelj in 120 mest za varstvo z zaposlovanjem. Zavod ima že sedaj vključenih 81 varovancev v doka neurejenih razmerah. Zaradi prepolnih zmogljivosti od leta 1979 ne more več sprejemati novih prijavitelcev, čeprav se jih v oddelkih za delovno usposabljanje v Jaršah 140 pripravlja za sprejem v Center. Poleg teh pa se v Ljubljano vračajo domov po usposabljanju še mladostniki iz Dornave (zavodi za usposabljanje), Črne na Korškem, Vipave, Kamne gorice. Z objektom bomo rešili trenutno pereče stanje v Ljubljani in v nekaj naslednjih letih bomo kontinuirano sledili nastalem problemu.

Glede obsega ljubljanskega programa je možno ugotoviti, da bomo na območju občine Ljubljana-Siška v okviru enotnega programa Ljubljane s tretjim samoprispevkom v glavnem ohranili doseženo raven družbenega standarda. Pri tem pa moramo upoštevati dejstvo, da smo na območju občine s prvim in drugim samoprispevkom pridobili 28 objektov in se sedaj solidarnostno vključujemo v pospešeno izenačevanje družbenega standarda v Ljubljani.

Ne glede na gornjo ugotovitev pa je potrebno posebej poudariti, da bomo s tretjim programom in z našim ZA tretji samoprispevek:

pridobili do sedaj naš največji skupni objekt v Ljubljani — novo mestno

porodnišnico ki bo kot centralni objekt iz samoprispevka »pokrila« območje vseh ljubljanskih občin in krajevnih skupnosti.

Povzetek stanja v stari porodnišnici in programa načrtovane pridobitve novih prostorov.

Porodnišnica - novogradnja I. faza

Stara porodnišnica se že desetletja sooča s prostorskimi primankljaji in nefunkcionalnostjo prostorov. Zgrajena je bila 1895. leta za potrebe mestne hiralnice. To stanje se iz leta v leto še bolj kritično zaostruje. Obstoječi prostori ne ustrezajo zahtevam sodobnega porodništva in varstva novorojencev ter normam higienskega standarda (npr. tudi 15 žensk pred ali po porodu se mora zadovoljiti z enim strani-